

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

DATUM	15 september 2015	NUMMER PS	PS2015PS11
AFDELING	Managementondersteuning	COMMISSIE	Alle
STELLER	Wim Kooiman	DOORKIESNUMMER	2963
DOCUMENTNUMMER	81558CD2	PORTEFEUILLEHOUDER	Verbeek-Nijhof

Titel : Programmabegroting 2016

Inhoudsopgave

Ontwerp-besluit pag. 4

Toelichting: pag. 5

Bijlagen: (1) Concept-Programmabegroting 2016
(2) Productenbegroting 2016

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Hierbij treft u de concept-Programmabegroting 2016 aan ter besluitvorming. Met de Begroting stelt u de kaders voor zowel het beleid als de financiën voor het komende begrotingsjaar. De behandeling biedt u de mogelijkheid invloed te hebben op de beleidsdoelen en de bijbehorende verdeling van de middelen. Met het vaststellen van de Programmabegroting machtigt u ons college van Gedeputeerde Staten om het komende jaar uitgaven te doen. Wij mogen deze vastgestelde bedragen niet overschrijden, zonder u om toestemming te vragen.

Ook bieden wij u op grond van de verordening interne zaken provincie Utrecht 2004 de Productenbegroting 2016 ter kennisname aan.

Coalitieakkoord

De programmabegroting is gebaseerd op het coalitieakkoord. Hoofdstuk 1 schetst het gedachtengoed van het akkoord (in verbinding!) en beschrijft de drie belangrijkste pijlers van onze aanpak: Utrecht verbindt, Utrecht transformeert en Utrecht realiseert. Per programma zijn 3-5 prioriteiten voor 2016 benoemd.

Leesbaarheid en toegankelijkheid

Extra aandacht is besteed aan het leesbaarder en toegankelijker maken van de begroting. Hierbij is vooral gelet op de hoofdstukken 1 en 2. De definitieve begroting zal ook op een aantrekkelijkere manier worden vormgegeven dan voorheen.

Voorgeschiedenis

Voor de Programmabegroting 2016 zijn richtinggevend de Kadernota Begrotingen 2012-2015 (27 juni 2011 2011PS11), het Coalitieakkoord (18 mei 2015 PS2015PS 03) en de Kadernota 2015 (22 juni 2015 PS2015PS05).

Essentie / samenvatting

De concept-Programmabegroting 2016-2019 is meerjarig sluitend en vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 15 september 2015.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Wij hechten aan een realistische en duurzame solide financiële basis onder ons beleid. De uitvoering van onze voornemens voor 2016 en verder doen wij op een sobere en doelmatige manier, waarbij wij voortdurend een scherpe afweging maken tussen prioriteiten en kosten.

Financiële consequenties

Na verwerking van het coalitieakkoord laat 2016 een netto begrotingsoverschot zien van € 44.000. In 2017 is de begroting precies sluitend (saldo nihil). Daarna zijn er begrotingsoverschotten oplopend van € 0,356 mln. in 2018 tot € 1,454 mln. in 2019. De begroting is dus meerjarig materieel sluitend.

Verder is van belang de relatie tussen de omvang van de risico's en de weerstandscapaciteit. De financiële omvang van de risico's en het risicoprofiel zijn beoordeeld en afgezet tegen de middelen die de provincie heeft om dit op te vangen. Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van de provincie Utrecht als voldoende kan worden gekwalificeerd.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

In de begroting zijn de gevolgen van de meicirculaire verwerkt. Hierdoor dreigden eerder tekorten te ontstaan

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

De tekorten zijn weggewerkt door:

- a) het optimaliseren van programma's;
- b) het herbeoordelen van algemene inkomsten.

Bij a) is dit geconcretiseerd door het in programma 5 toepassen van de rekenrente voor de BRU componenten. Dit betekent hogere treasuryinkomsten (2016: € 2,7 mln.).

Bij b) is dit geconcretiseerd door het vrijvallen van 25 % van de stelpost loon- en prijscompensatie 2016 (€ 0,5 mln.). Ingeschat wordt dat deze 25% in 2016 niet nodig is. Verder zijn enkele kleine incidentele meevallers bij de inkomsten verwerkt.

Een en ander is in lijn met de Statenbrief van 16 juni 2015 over de meicirculaire. Het uitwerken van de andere in deze brief genoemde mogelijkheden vergt meer tijd en vindt plaats in het tweede halfjaar van 2015 en het eerste halfjaar van 2016. Het onderdeel stofkam (reserves) wordt in het 2^e halfjaar uitgevoerd. De uitkomsten worden in de jaarrekening 2015 meegenomen.

Effecten op duurzaamheid

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van ons beleid. In onze integrale beleidsontwikkeling (ons primaire proces) is het afwegingcriterium duurzaamheid conform het Provinciale Staten besluit van april 2013 geïntegreerd. Uiteindelijk moet dit leiden tot concrete, zichtbare en meetbare effecten op het terrein van duurzaamheid, waarmee wij als organisatie ook het goede voorbeeld aan onze partners kunnen geven.

Voorgesteld wordt

1. de als bijlage 1 bij het voorstel gevoegde concept-Programmabegroting 2016 vast te stellen;
2. de als bijlage 2 bij het voorstel gevoegde Productenbegroting 2016 voor kennisgeving aan te nemen.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Besluit van 2 november 2015 tot vaststelling van de Programmabegroting 2016

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 september 2015, afdeling Managementondersteuning, nummer 81558CD2.

Gelezen de concept-Programmabegroting 2016 en de Productenbegroting 2016;

Gelet op artikel 195 lid 1 van de Provinciewet;

Besluiten:

1. de als bijlage 1 bij het voorstel gevoegde concept-Programmabegroting 2016 vast te stellen;
2. de als bijlage 2 bij het voorstel gevoegde Productenbegroting 2016 voor kennisgeving aan te nemen.

Voorzitter,

Griffier,

TOELICHTING:

1. Wettelijke grondslag

De Provinciewet, het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) en de Verordening interne zaken provincie Utrecht 2004.

2. Beoogd effect

Autorisatie van het voorgenomen beleid en de daaraan verbonden baten en lasten door Provinciale Staten.

3. Effecten op duurzaamheid

Geen toelichting nodig.

4. Argumenten

Geen toelichting nodig.

5. Kanttekeningen

De gevolgen van de meicirculaire 2015 zijn verwerkt. Hierdoor dreigden in eerste instantie tekorten te ontstaan in de begroting 2016. Deze tekorten zijn echter weggewerkt (zie boven). Dergelijke fluctuaties in de begrotingssaldi kunnen binnen een bepaalde bandbreedte voorkomen worden door het instellen van een egaliseringsreserve. Met deze reserve worden verrekend de positieve en negatieve afwijkingen t.o.v. de begrote algemene uitkering uit het provinciefonds als gevolg van de mei- en andere circulaire's. Ook fluctuaties in de opcenten motorrijtuigenbelasting door exogene factoren (beleid Rijk, ontwikkeling aantal auto's enz.) kunnen hierin betrokken worden. De begrotingen zullen hierdoor een consistentere beeld laten zien, waardoor ad hoc bezuinigingsrondes zoveel mogelijk voorkomen worden. Een en ander wordt verder uitgewerkt en meegenomen in de besluitvorming rond de jaarrekening 2015.

6. Financiën

Provinciefonds

In deze begroting is de meicirculaire 2015 verwerkt. Deze leidt tot neerwaartse bijstellingen van onze ramingen van de algemene uitkering provinciefonds oplopend van € -4,5 mln. in 2016 tot € 6,2 mln. in 2019. Oorzaken zijn:

- 1) Bijstelling maatstaf belastingcapaciteit Motorrijtuigenbelasting (zeer negatief effect)
- 2) Hogere uitname jeugdzorg dan zelf geraamd (negatief effect)
- 3) Aanpassing uitkeringsfactor, eenheden en bedragen (positief effect)

De ramingen van de algemene uitkering provinciefonds kennen een mate van onzekerheid, aangezien de effecten van de Rijksbegroting hierop van invloed zijn.

Vanaf 2016 wordt de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU) toegevoegd aan het provinciefonds als gedecentraliseerde doeluitkering. De middelen van de BDU zijn op programma 5 geraamd.

Treasuryresultaat

Naar verwachting zal begin 2016 € 477 mln. zijn uitgezet in de geld- en kapitaalmarkt. De raming voor treasury is naar boven bijgesteld met € 3,2 mln. in 2016 en verder oplopend tot € 4,2 mln. in 2019. Dit is een gevolg van de overdracht van middelen vanuit de BRU. Verder is uitgegaan van de verwachte rentetarieven voor het verplichte schatkistbankieren en de door de Nederlandse bank in juni 2015 verwachte rentegroei. Voor 2016 gaan we uit van een rentepercentage voor schatkistbankieren van 0,5%.

Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt (momentopname), bedraagt € 203 mln., exclusief de bedrijfsvoeringsrisico's (€ 12,5 mln.) en de risico's die wij lopen bij projecten die in de komende jaren worden gefinancierd uit het eigen vermogen (€ 2,5 mln.). Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich (tegelijktijd) voordoen. Op basis van onze risico-analyse is berekend dat een weerstandsvermogen van € 13,5 mln. voldoende is om alle risico's op te vangen. Inclusief de bedrijfsvoeringsrisico's en de risico's die wij lopen bij projecten die gefinancierd worden uit het eigen vermogen bedraagt het vereiste weerstandsvermogen daarom € 28,5¹ mln. (€ 13,5 + € 12,5 + € 2,5).

Op basis van deze berekening en de geprognosticeerde stand van de reserve Weerstandsvermogen per 31 december 2015 (€ 52,48 mln.) is geen verhoging van de reserve Weerstandsvermogen noodzakelijk.

Loon- en prijscompensatie

Loon- en prijscompensatie wordt vooraf in de begroting toegevoegd voor de nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie). Daarbij wordt voor de looncompensatie uitgegaan van de gestegen werkgeverslasten vanwege per saldo gestegen premies. Prijscompensatie is alleen toegekend indien er sprake is van contracten/afspraken waarin indexeringsafspraken zijn opgenomen die nagekomen moeten worden. Indien hierin geen indexeringspercentage wordt vermeld, wordt het percentage voor overheidsconsumptie uit de prognoses CPB CEP 2015 gehanteerd. Voor de begroting 2016 is dat een percentage van 1,0 %.

In de Begroting 2016 is € 0,169 mln. ingezet voor prijscompensatie. Verder is € 0,508 (25%) ingezet voor het wegwerken van het dreigende tekort in 2016. Ingeschat wordt dat deze 25% in 2016 niet nodig is. Het restant van de stelpost - € 1,523 mln. - vormt een buffer voor het opvangen van de gevolgen van een nieuwe cao en verhogingen van de pensioen- en overige premies werknemersverzekeringen. Wij stellen u voor dit restant hiervoor in stand te houden.

Financieel meerjarenperspectief (bedragen x € 1.000)

		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Saldi programma's incl. overhead	(A)	-190.303	-212.230	-185.242	-152.227	-154.727	-134.062
Stelposten	(B)	-359	-400	-1.923	-3.823	-5.503	-7.623
Algemene dekkingsmiddelen	(C)	161.903	156.710	153.204	154.014	155.812	158.519
Saldo begroting bruto = (A+B+C)	(D)	-28.759	-55.920	-33.961	-2.036	-4.418	16.834
Mutaties in reserves	(E)	38.463	55.889	34.005	2.036	4.774	-15.380
Saldo begroting netto	(F)	9.705	-31	44	0	356	1.454

Voor een uitgebreidere toelichting en conclusies wordt u verwezen naar de concept-Programmabegroting 2016, Hoofdstuk 1, paragraaf 1.3 en 1.4.

7. Realisatie

Begrotingsjaar 2016.

8. Juridisch

Niet van toepassing.

¹ Bij een zekerheid van 95% zou het vereiste weerstandsvermogen € 31,7 mln. bedragen.
Bij een zekerheid van 85% zou het vereiste weerstandsvermogen € 26,9 mln. bedragen.
Bij een zekerheid van 80% zou het vereiste weerstandsvermogen € 25,7 mln. bedragen.

9. Europa

Niet van toepassing.

10. Communicatie

Wordt afgestemd met de griffie.

11. Bijlagen

Bijlage 1

De concept-Programmabegroting 2016 ligt ter vaststelling bij Provinciale Staten.

Bijlage 2

De Productenbegroting 2016 wordt ter informatie aangeboden aan Provinciale Staten.